

POSTANOWIENIE

10 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

na posiedzeniu niejawnym 10 maja 2024 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku W. N.

z udziałem Z. M., H. M., J. K., L. M., B. N., E. N., J. N., L. N., S. N., J. K., L. N., J. N., K. N., M. N., E. K., W. M., R. S., Skarbu Państwa - Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad w Warszawie, G. W., G. N., K. N., W. N. i P. N. o dział spadku po T. N., częściowy dział spadku po I. M., częściowy dział spadku po W. M., częściowy dział spadku po K. N. i o zasiedzenie, na skutek skargi kasacyjnej W. N.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Łomży z 24 marca 2022 r., I Ca 354/21,

- 1) **odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) **pozostawia rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. (w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. w postępowaniu nieprocesowym) wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni

przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej wniesionej od postanowienia Sądu Okręgowego w Łomży z 24 marca 2022 r. (sygn. akt I Ca 354/21) pełnomocnik wnioskodawcy – W. N., oparł wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W jego ocenie Sąd Okręgowy w Łomży, wbrew wytycznym przewidzianym w postanowieniu Sądu Najwyższego z 29 listopada 2018 r., IV CSK 397/17, ponownie rozpatrując sprawę - o dział spadku po T. N., częściowy dział spadku po I. M., częściowy dział spadku po W. M., częściowy dział spadku po K. N. i o zasiedzenie, nie zrealizował tych wytycznych, gdyż poza zakresem swoich rozważań pozostawił kwestię, czy i ewentualnie kiedy uczestnik postępowania A. N. zmanifestował wobec pozostałych spadkobierców zmianę charakteru posiadania w stosunku do przysługujących im udziałów. Nadto w ocenie skarżącego Sąd odwoławczy w realiach przedmiotowej sprawy ponownie błędnie zastosował art. 172 k.c. oraz art. 206 k.c., co przekładało się na oczywistą zasadność jego skargi.

W ocenie Sądu Najwyższego wskazana przez skarżącego przesłanka „oczywistej zasadności skargi” nie została wykazana. Zachodzi ona, bowiem, wówczas, kiedy zasadność zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na

oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Do wykazania oczywistej zasadności skargi powinno wystarczyć jedno konkretne twierdzenie, jedna stanowcza, przekonująca od razu teza, wskazująca racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu. Na tym właśnie polega „oczywista” zasadność środka zaskarżenia w rozumieniu przyjętym w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 grudnia 2019 r., IV CSK 307/19, niepubl.). Tymczasem zaprezentowana w skardze kasacyjnej argumentacja skarżącego, celem wykazania powołanej przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., nie zawiera argumentacji przekonującej o oczywistym naruszeniu przepisów prawa przez Sąd drugiej instancji wskazanych w podstawie skargi kasacyjnej z art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c. sprowadza się do polemiki skarżącego z oceną prawną wyrażoną w zaskarżonym orzeczeniu Sądu drugiej instancji, nie zaś do wykazania, że przy jego wydaniu popełniono uchybienia w zakresie stosowania prawa, które miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom. Jak podkreślił skarżący, Sąd Okręgowy miał zaniedbać ponownego przeanalizowania dotychczas zebranego materiału dowodowego i poczynienia stosownych ustaleń w kwestii tego, czy A. N. spełnił przesłanki do zasiedzenia udziału w przedmiotowych nieruchomościach, a także czy i ewentualnie, kiedy uczestnik A. N. zmanifestował wobec pozostałych spadkobierców zmianę charakteru posiadania w stosunku do przysługujących im udziałów. Z lektury uzasadnienia postanowienia zaskarżonego skargą kasacyjną wynika jednak, że Sąd drugiej instancji wyraźnie wskazał okoliczności faktyczne, które w ocenie tego Sądu wskazywały, iż A. N. dał wyraźny wyraz temu, że rozszerzył zakres swego samoistnego posiadania ponad realizację uprawnienia z art. 206 k.c., manifestując to jawnie w sposób widoczny dla współwłaścicieli i otoczenia. Wbrew też stanowisku skarżącego wyrażonemu w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, na wyżej przytoczonej ocenie prawnej Sądu drugiej instancji nie zadecydowała jedynie okoliczność płacenia podatków i zachowanie A. N. wobec osób obcych, chociaż były to także okoliczności uwzględnione przez ten Sąd przy ocenie zakresu posiadania nieruchomością przez wyżej wymienionego współwłaściciela. O tym, że skarga kasacyjna nie jest oczywiście uzasadniona przesądza także i to, że opiera się ona jedynie na zarzutach naruszenia prawa

materialnego podniesionych w ramach podstawy kasacyjnej z art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c. Nie zawiera ona natomiast zarzutów naruszenia prawa procesowego w ramach podstawy kasacyjnej z art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c., mimo że zarzuca się w niej (w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych), iż Sąd Okręgowy „nie wykonał wskazanych w postanowieniu Sądu Najwyższego z poprzedniej skargi kasacyjnej VI CSK 397/17 (to oczywista omyłka, gdyż prawidłowa sygnatura to IV CSK 397/17) ustaleń faktycznych”. Zgodnie z art. 398²⁰ k.p.c., sąd, któremu sprawa została przekazana, związany jest wykładnią prawa dokonaną w tej sprawie przez Sąd Najwyższy, nie zaś żadnymi wytycznymi. Zarzutu naruszenia tego przepisu skarga kasacyjna jednak nie zawiera. Podkreślić także należy, iż podstawą oceny zasadności zarzutów naruszenia prawa materialnego przez Sąd Najwyższy jest stan faktyczny stanowiący podstawę wydania orzeczenia zaskarżonego skargą kasacyjną, którym w myśl art. 398¹³ § 2 k.p.c., związany jest Sąd Najwyższy, a nie stan faktyczny, który zdaniem strony skarżącej powinien zostać ustalony w sprawie. Z tych przyczyn skarżący nie przedstawił przekonujących od razu, widocznych *prima facie*, twierdzeń wykazujących racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu. W konsekwencji przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie została wykazana.

Wskazać należy również, że nie zachodzi też nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozważę – w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.). Z uwagi na to, że skarga kasacyjna została wniesiona od postanowienia Sądu Okręgowego rozstrzygającego o apelacji wniesionej od postanowienia wstępnego Sądu Rejonowego rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego pozostawiono w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie uwzględniającym ostateczny wynik tego postępowania.

[SOP]

[ms]

